

[Kan du ikke læse nyhedsbrevet, tryk her](#)

Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia 1. august 2012

Kære læser

Snogen oven for og dens efterkommere vil forhåbentlig ud i en fjern fremtid stadig kunne slå deres folder på Hyby Fæled. Den er fotograferet af Jimmi Tolstrup Henriksen i en af dammene på Fæleden.

Husk at sende dette nyhedsbrev videre til venner og bekendte. Og vi sender naturligvis gerne det gratis nyhedsbrev direkte til alle – uanset om de er medlemmer af DN eller ej. Gå ind her www.dn.dk/fredericia og klik dig videre frem fra teksten om nyhedsbrevet - her kan du tilmelde dig.

Misforståelser om Fælleden - og blåøjethed

Denne smukke, sarte Hvide Vipstjert, som sidder med mad til ungerne på den brutale spanske rytter fra den kolde krigs dage, symboliserer på strålende vis naturens lykkelige samvær med soldaterne! Det håber vi, kan være ved.

Lad det være sagt endnu engang: Hvis Forsvaret fortsat vil bruge Hyby Fælled som øvelsesplads, ønsker vi ikke området fredet. Det er unødvendigt. Nogle har troet, at vi under alle omstændigheder vil have fredet.

Og nogle har sagt til os, at de ca. 3 mia. kroner, som forsvaret skal spare, er fundet – uden behov for at nedlægge kaserner. ”Så nu kan I tage det roligt – Hyby Fælled skal fortsat være øvelsesplads”. Men det er ønsketænkning, for der er endnu ikke nogen forsvarsaftale mellem partierne. Og hvis forsvarsministeren vil brillere med at spare mere, kan han gøre det. Det kan endog være, at han bliver tvunget til det i det kommende forsvarsforlig.

Fredericia Dagblad fortalte den 30. juni, at socialdemokratiske toppolitikere var på besøg på byens kaserner. De sagde direkte, at de hen over sommeren vil diskutere, hvilke kaserner og enheder, der eventuelt skal flyttes eller nedlægges. Og de tilføjede, at ”det ikke er meningen med forsvaret, at det skal opretholde lokale arbejdspladser. Meningen er, at vi skal have et godt forsvar”. Ja, selvfølgelig. Det, der tæller for Danmark og for Forsvaret er, hvordan det mest effektivt kan løse sine opgaver. Så hvis Telegrafregimentet ved at flytte kan blive endnu bedre til elektronisk krigsførelse til endnu lavere omkostninger, vil og skal det ske.

Det nytter ikke at invitere folketingsmedlemmer til 6. Julidagene, så de kan se, hvor glade vi er for soldaterne. Fredericias byrådsmedlemmer bør spille anderledes kontant ud. De bør beslutte, hvad der skal ske med øvelsesområdet, hvis Forsvaret vil af med det. Og hvis Fredericia Byråd ønsker det dejlige naturområde som et frirum for kommunens borgere, kan man lige så godt fortælle det til forsvarsministeren, så han ikke behøver at være fristet af de mange penge, han tror, at han kan tjene på at sælge området til boligformål. At lade ham være i troen indebærer en øget risiko for, at vores kaserner bliver nedlagt og soldaterne flyttet.

Det er simpelthen for risikabelt at lade muligheden for boliger på Fælleden stå åben. Vi foreslår byrådet at udøve ”rettidig omhu” - et af den desværre afdøde skibsreders vigtigste forretningsprincipper. Det passer også godt til et byråd.

Det bør stå i kommuneplanen, at Hyby Fælled skal være naturområde, hvis Forsvaret ikke længere har brug for området.

Første viceborgmester Mads Lund har tidligere villet bruge Fælleden til boliger, og for et år siden ville han lade en ny Lillebælts-forbindelse pløje sig gennem Fælleden og videre gennem Egeskov området og Rands Fjord fredningen. Vi har med glæde bemærket, at han den 9. juni i en samtale*) om en ny vision for kommunen udtalte til Fredericia Dagblad: ”Vi kan også se på, hvordan vi får udviklet flot natur på fælleden ...”. Hov - der fik vi endnu en stemme på vej mod de 21!

*) Han sagde desværre også noget om at gøre området mellem Skærbæk og den gamle Lillebæltsbro til et attraktivt boligområde. Man ved aldrig med Mads Lund!

[Tyge Salvig har sendt os en artikel om Fredericias værdier – om hvordan vi var ved at miste voldene, og hvordan vi kan risikere, at vores politikere sætter Fælleden over styr - læs artiklen her](#)

PS. Det er vel næsten overflødigt at sige det: Hvis forsvaret opgiver Hyby Fælled som øvelsesområde, og Fredericia Byråd ønsker at bygge boliger på den, rejser DN en fredningssag. Vi havde vores fredningschef på besøg for et par år siden, og der var ingen tvivl.

Tag med på tur til Rands Fjord og Søren Anius' hjem

Udsigt over Rands Fjord en dag først i september 2011 fra området ved kiselgurgravene. Herfra kan du være heldig at se både havørn og fiskeørn foruden mange andre fugle.

Vi skal besøge et af Fredericia Kommunes smukkeste og mest stille områder – et af de få steder, hvor man ikke kan høre hverken veje eller jernbaner. En luksus i vores kommune.

Vi skal gå gennem de fredede områder ved Egum, besøge det gamle overfartssted over Rands Fjord og se på plantesamfund og fugleliv i skoven og på fjorden. Og vi skal besøge den afdøde kunstner Søren Anius' hjem, der ligger nabo til kiselgur-lejerne ved fjordens bred.

Vi udsteder ingen garantier, men chancen for at se en havørn er ret stor – se næste emne. Tag en god kikkert med.

Turen er lørdag den 25. august kl. 14 og et par timer frem.

Vi mødes på parkeringspladsen ved Fagerlien.

Turarrangør Hans Behrndt Andersen, medlem af bestyrelsen af DN Fredericia, tlf. 7592 2169.

Hvis de ikke er kæresten!

De to havørne legede og lavede luftakrobatik højt oppe over Rands Fjord.

To havørne har nu i et stykke tid gjort tilværelsen usikker for fisk og skarvunger, og de sidder ofte tæt ved spisekammeret, dvs. i de træer, hvor skarverne har reder. Det er på nordsiden af Rands Fjord lige over for det område, vi skal besøge den 25.8. – se andet afsnit.

Efter nogle dage med regn og torden blev det godt flyvevejr med sol og vind. Og der var de - højt oppe over fjorden.

Den ene af ørnene er muligvis ikke kønsmoden endnu, men der er jo et stykke tid til næste forår!
Lykkes det endelig at få et ørnepar her i kommunen! Vi har i alle tilfælde gjort vores – se nyhedsbrevet fra januar 2009: Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia, klik på teksten om nyhedsbreve og vælg så januar 2009.

Måske er vi så heldige, at vi kan se havørne i Rands Fjord, som i Flatanger i Norge.

[Havørne diasshow her \(/Files/Billeder/Lokale_billeder/Fredericia/Nyhedsbreve_fra_juni_12/201208/Havoern_Webalbum.wmv\)](#)

Der kommer gæster - fang og spis nogle af dem!

Herlige spisefisk – såvel makrel som hornfisk. Og har man selv fanget dem...! Gå ned på Syrekajen i august og september. Begge fiskearter hugger villigt på de rette blink og pirke, og de kæmper livligt på let grej – det er sjovt fiskeri.

Fiskebestanden i Lillebælt er jammerligt ringe sammenlignet med for 20-30 år siden – efter egen erfaring. Men noget er trods alt blevet bedre: Makrellerne er tilbage i Lillebælt ved Fredericia.

For mange år siden var der masser af makrel i de danske farvande. Men så fandt norske fiskere ud af, hvor makrellerne overvintrer, og med det moderne fiskeudstyr tog man hele stimer ad gangen. Det var i 60'erne og 70'erne. I de år var der sikkert godt med makrel i tomat til rimelige priser på supermarkedernes hylder.

Tilsyneladende virker makrel-kvoterne, ellers ville vi ikke opleve makrel i Lillebælt igen. De viser sig som regel i august-september. Og i september kommer hornfiskene retur fra yngleområder i syddanske vande og i Østersøen på vej til deres overvintringsområder i Nordsøen. De stryger lige forbi Syrekajen på vej mod nord. Da de kom i foråret, var Middelfart havn det sikre sted at fange dem.

Men i øvrigt er vi enige med WWF i deres kampagne for at få flere fisk i havet – mange bestande nærmer sig kollaps. Vi forvalter klodens rigdomme på en skammelig måde.

Se WWF's video og send den videre. (http://flerefisk.wwf.dk/flerefisk.php?utm_source=WWF%27s+nyhedsbrev+Naturen+Kalder&utm_campaign=6d77afa1a0-Naturen+kalder+juni+2012&utm_medium=email)

Kommunen klager over Fredningsnævnet, og vi

Rørhøg med bytte. Denne prægtige rov fugl er en af de ynglefugle, der vil forlade området ved Egeskov, hvis kommunen får sin vilje med en sti. Oppe fra kirken kan man ofte se den nær redepladsen. Høgen her er fotograferet ved Bøgeskov, hvor der er bedre skjulesteder for fotografen.

[Se flere fotos af rørhøge her \(/Files/Billeder/Lokale_billeder/Fredericia/Nyhedsbreve fra juni 12/201207/Roerhoegeshow.wmv\)](/Files/Billeder/Lokale_billeder/Fredericia/Nyhedsbreve_fra_juni_12/201207/Roerhoegeshow.wmv)

Kommunens forvaltning forfølger stædigt sit ønske om en sti gennem det fredede område ved Egeskov. Vi har fortalt om sagen flere gange – sidst i nyhedsbrevet fra juli måned *). Fredningsnævnet lyttede til os og gav ikke kommunen lov til at lave stien – begrundet med, at det ville gå ud over biodiversiteten, specifikt fuglelivet.

Denne afgørelse har Fredericia Kommune til vores overraskelse klaget over til Natur- og Miljøklagenævnet. Den klager også jævnlige over begrænsede ressourcer, og vi synes nok, at kommunes ansatte kunne bruge deres tid mere konstruktivt end på at ødelægge et af vores få gode fugleområder.

[Nå, men her kan du læse kommunes klage til Natur- og Miljøklagenævnet \(/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2012%2f201208%2fSti_kommunens_klage.pdf\)](/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2012%2f201208%2fSti_kommunens_klage.pdf)

Vi mener, at der er flere urimeligheder i kommunens klage – f.eks. påstår man, at frygten for at ødelægge et godt fugleområde er udokumenteret. Da det er usandt, har vi skrevet til nævnet, bl.a. med henvisninger til den dokumentation, vi vitterlig har leveret.

[Du kan læse vores notat til Natur- og Miljøklagenævnet her \(/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2012%2f201208%2fModklage_Egeskov.pdf\)](/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2012%2f201208%2fModklage_Egeskov.pdf)

[Dokumentation for, at en sti nær en fuglesø skræmmer ynglefuglene bort \(http://www.baeredygtighed.dk/Artikler/soedesign.pdf\)](http://www.baeredygtighed.dk/Artikler/soedesign.pdf)

[Dokumentation for, at vadefugl ikke bygger rede nærmere end 300-500 fra en sti \(http://www.dof.dk/sider/images/stories/publikationer/doft/dokumenter/DOFT2009/nr1/aktuelt_01-2009.pdf\)](http://www.dof.dk/sider/images/stories/publikationer/doft/dokumenter/DOFT2009/nr1/aktuelt_01-2009.pdf)

Vi ser gerne stier ved Rands Fjord, så borgerne kan få mere glæde af området. Og vi har foreslået byrådets Miljøudvalg at forbedre og forsøge at forlænge den sti, der allerede i dag udgår fra området nær kirken. Her kan man gå med dejlige udsigter ud over Rands Fjord uden væsentlige ulemper for fuglelivet. Vi har endnu ikke modtaget svar.

*) Du finder juli nyhedsbrevet ved at gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og klikke på teksten om nyhedsbreve.

Mange af vores asketræer skranter og går ud - og mere er på vej

I kommunens skov på Trelde Næs kan man se angreb af asketoptørre på såvel store som små træer. Her er en plantning, hvor mange af træerne er ved at gå ud. Man mener, at op mod 5% af træerne er immune mod sygdommen. Dem skal man tage frø af.

Yggdrasil – livets træ i den nordiske mytologi var et vældigt asketræ. Træet var altid grønt, og dets krone nåede himlen. Når det går asketræerne ilde, rører det noget i enhver, der som barn har fået læst op af historierne om de gamle aser. Så er asken noget særligt.

Vores asketræer har det ikke godt. De er angrebet af en sygdom kaldet asketoptørre eller askens toptørre. Årsagen er en svamp.

Sygdommen er tydelig at se – mange steder i skovene i kommunen og også i det åbne land står træerne med døde kviste. Svampen dræber kvistene i løbet af vinteren og det tidlige forår. I skove forværres situationen af, at de svækkede træer angribes af honningsvamp i rødder og det nederste af stammen. Og det dør træerne af.

Først gik det for en del år siden ud over elmetræerne, som døde over hele landet. Der bliver dog ved med at vokse nye træer op fra frø, der ligger i jorden. Men sygdommen huserer stadig, for træerne dør, inden de bliver ret store. Dernæst angreb minérmøllet kastanje træerne. Det ser ikke ud til, at de dør af larvernes gnaven inde i bladene, men mange af træerne står visne og triste midt på sommeren. Og svækkede træer er sårbare.

Nu er det så askens tur. Og vi kan skimte flere trusler mod vores træer. Vi er under angreb af en ny gruppe af sygdomme, der skyldes parasitten phytophthora. Det uhyggelige er, at den angriber alle løvtræer. Skovejerne er dybt bekymrede for deres ege og bøge.

Vi kan ikke gøre noget for at dæmme op for sygdommene. Man forsøgte at fælde elmetræer i en omkreds af angrebne træer for at hæmme sygdommens spredning, men det nyttede ikke. Og det er en håbløs tanke at fjerne alle de nedfaldne kastanjeblade, som minérmøllene overvintret i. Det er en ringe trøst, at man kan påvise, at der tidligere i historien har huseret alvorlige plantesygdomme, som efter en tid ebbede ud.

Mange eksperter mener, at sygdommens indmarch har forbindelse med klimaforandringerne. At dømme efter de pauvre resultater på klimakonferencen i Rio, kan vi have meget i vente.

[Læs mere om sygdommene hos ask, hestekastanje og elm \(http://www.fri.dk/bolig/traernes-sande-tilstand\)](http://www.fri.dk/bolig/traernes-sande-tilstand)

[Og læs her om den nye sygdom og parasitten phytophthora \(http://jyllands-posten.dk/indland/article4716950.ece\)](http://jyllands-posten.dk/indland/article4716950.ece)

[Bliv klogere på Yggdrasil her \(http://da.wikipedia.org/wiki/Yggdrasil\)](http://da.wikipedia.org/wiki/Yggdrasil)

Spøgelsesvindmøller

Helt så grim var en af fredericianernes yndlingsudsigter nok alligevel ikke blevet.

I juli måneds nyhedsbrev*) fortalte vi om møderne i Teknisk Udvalg og i Miljøudvalget, hvor der blev sagt klart nej til vindmøller ud for Trelde Næs. Vi kunne dog ikke komme bort fra, at placeringen var udtænkt af Vindmøllesekretariatet, som hører under Miljøministeriet, Naturstyrelsen. Og da regeringen satser på vindmøllekraft, resterede der en tvivl om, hvorvidt vi kunne blive påtvunget de famøse vindmøller.

Men nu har vi læst den rapport om havvindmøller, som er i høring frem til den 26. august. Og her er placeringen ud for Trelde Næs slet ikke nævnt! Når man kigger på vindkort i rapporten, ser det heller ikke ud til, at det vil være en god placering.

Så vi kan sove roligt igen. Men tilbage står en forundring over, at byrådspolitikerne overhovedet talte om vindmøller ud for Trelde Næs.

*) Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia klik på teksten om nyhedsbreve.

[Se rapporten Havvindmøller i Danmark \(/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2012%2f201208%2fScreening_kystnaere_havmoeller_juni2012.pdf\)](#)

[Se også artikler i Ingeniøren \(http://ing.dk/artikel/130421-ny-screening-her-kan-kystnaere-havmoelleparker-placeres\)](http://ing.dk/artikel/130421-ny-screening-her-kan-kystnaere-havmoelleparker-placeres)

Rust dig - det er højsæson for skybrud!

10-12 minutter før dette foto blev taget fra Kongensgade i retning mod sydvest, var der kun en lille, hvid, uskyldig sky på den blå sommerhimmel. Men skyen blev ved med at vokse. Det var i august for et par år siden. Som vi ved, består Erritsø heldigvis stadig.

Det siges, at pludselige skybrud og oversvømmelser vil blive stadig hyppigere takket være klimaforandringerne. DTI har svært ved at forudsige skybrud – de er lokale og udvikler sig hurtigt. Og så kan de give uanede mængder af vand. Man taler lige frem om monsterregn (ingen højere!).

Ud over at have forsikringerne i orden, kan man forberede sit hus så godt, som det nu skønnes rimeligt. Men hvad skal man gøre?

Det spørgsmål vil Naturstyrelsen og Energistyrelsen gerne hjælpe husejerne med at besvare – de har udviklet en såkaldt BoligWizard. Det er et interaktivt værktøj, hvor man kan klikke sig frem til forskellige forholdsregler. ”For det er langt smartere at forebygge frem for at rydde op efter oversvømmelse”, siger miljøminister Ida Auken.

[Prøv det nye klimatilpasningsværktøj \(http://www.naturstyrelsen.dk/Nyheder/2012/NyBoligwizard.htm\)](http://www.naturstyrelsen.dk/Nyheder/2012/NyBoligwizard.htm)

Man kan oven i købet klikke sig videre til en række instruktive artikler udarbejdet af Bolius – Boligejernes Videncenter. Det er måske her, guldkornene findes.

Ikke nok med det – Grundejernes Investeringsfond har lavet en online vejledning, som fortæller, hvordan man undgår oversvømmede kældre, og hvad man gør, hvis skaden er sket. [Læs her. \(http://www.kaelderguiden.dk/\)](http://www.kaelderguiden.dk/)

Har du lyst til at sige os din mening om emner i nyhedsbrevet?

Så end os en mail - fredericia@dn.dk - eller ring til Karsten Enggaard eller Ole Klottrup

Tilmelding til DN Fredericias nyhedsbrev kan ske [her](#)

Her kan du også se de tidligere nyhedsbreve.

Mange hilsener fra Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia

Karsten Enggaard, formand – tlf. 7594 3166

Ole Klottrup, næstformand – tlf. 7593 1717

e-mailadresse: fredericia@dn.dk

Hjemmeside: www.dn.dk/fredericia

Meld dig ind i DN på www.dn.dk

Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og se mere om, hvad vi arbejder med her i kommunen. DN's overordnede hjemmeside finder du her www.dn.dk.

Og er du i tvivl om noget, så ring til Karsten Enggaard på 7594 3166.

Om DN

DN arbejder for mere natur, et bedre miljø og med bekæmpelse af klimaproblemer. Vi spreder viden om natur og miljø, skaber løsninger og påvirker politikere og myndigheder. DN har 133.000 medlemmer og 1500 frivillige i 98 lokale afdelinger.

Støt DN på www.dn.dk/beskytnaturen

> [Afmeld nyhedsbrevet på dn.dk/nyhedsbrev](http://dn.dk/nyhedsbrev) > [Følg DN på Facebook \(http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-](http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439)

[Naturfredningsforening/38507331439\)](http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439)

